

Algoritm pentru generarea T_s

În toate modelele cu coadă de așteptare vom presupune că sosirea clienților se face conform cu un proces Poisson neomogen cu funcția de intensitate $\lambda(t)$ mărginită, $t > 0$.

Fie λ o constantă a.î. $\lambda(t) \leq \lambda \quad \forall t > 0$.

$T_s \rightarrow$ momentul primei sosiri după momentul s .

Generarea lui T_s

- ① $t = s$ (ne plasăm în timp la momentul s)
- ② Generăm U_1, U_2
- ③ $t = t - \frac{1}{\lambda} \cdot \log U_1$ (actualizăm timpul curent)
- ④ Dacă $U_2 \leq \frac{\lambda(t)}{\lambda}$ atunci $T_s = t$ și STOP.
- ⑤ Mergi la ②.

SISTEM DE TIP COADĂ CU DOUĂ SERVERE LEGATE ÎN SERIE

- Variabilă de timp: t
- Variabilele de stare ale sistemului: (n_1, n_2)
(SS)
- Variabile contor: $N_A \rightarrow$ nr. de sosiri până la momentul t
- $N_D \rightarrow$ nr. de plecări până la momentul t
- Variabile output: $A_1(n) \rightarrow$ momentul sosirii clientului n ^{nu} la serverul 1, ci în sistem)
- $A_2(n) \rightarrow$ momentul sosirii clientului n la serverul 2
- $D(n) \rightarrow$ momentul plecării clientului n din sistem
- Lista de evenimente: $t_A \rightarrow$ momentul sosirii următorului client
- $t_i \rightarrow$ momentul la care clientul curent va finaliza interacțiunea cu serverul i , $i \in \{1, 2\}$
- OBS: ① Dacă nu există client la serverul i facem convenția că $t_i = \infty$, $i \in \{1, 2\}$
- ② Lista de evenimente va conține mereu cele 3 variabile: t_1 , t_2 și t_A .

Schemă de simulare

Algoritm de generare pt. T_s

① Initializare

$$t = N_A = N_D = 0$$

$$SS = (0, 0)$$

Generăm T_0 și atribuim $t_A = T_0$

$$t_1 = t_2 = \infty$$

Pentru a actualiza sistemul ne deplasăm pe axa temporală până la următorul eveniment.

În continuare vom considera mai multe cazuri, în funcție de care element din lista de evenimente are valoarea mai mică.

CONVENȚIE: γ_i sunt v.a. cu funcția de repartiție G_i , $i = \overline{1, 2}$.

$SS = (n_1, n_2) \rightarrow$ starea sistemului

$EL = t_A, t_1, t_2 \rightarrow$ lista de evenimente

1. $t = s$
2. Generăm U_1, U_2
3. $t = t - \frac{1}{\lambda} \cdot \log U_1$
4. Dacă $U \leq \frac{\lambda(t)}{\lambda}$ $T_s = t$, STOP
5. Mergi la 2.

②

Cazul 1: $t_A = \min(t_A, t_1, t_2)$

$$t = t_A$$

$$N_A = N_A + 1$$

$$n_1 = n_1 + 1$$

Generăm T_t și apoi $t_A = T_t$

Dacă $n_1 = 1$ atunci generăm γ_1 și $t_1 = t + \gamma_1$

Output: $A_1(N_A) = t$

→ sosete un client nou și verificăm dacă serverul 1 este liber (altfel trebuie pus în coada de așteptare)

③

Cazul 2: $t_1 < t_A, t_1 \leq t_2$

$$t = t_1$$

$$n_1 = n_1 - 1, n_2 = n_2 + 1$$

Dacă $n_1 = 0$ $t_1 = \infty$

Altfel, generăm γ_1 și $t_1 = t + \gamma_1$

Dacă $n_2 = 1$, generăm γ_2 și $t_2 = t + \gamma_2$

Output: $A_2(N_A - n_1) = t$

clientul care tocmai a sosit va fi servit imediat de serverul 1

→ serverul 1 se eliberează înainte de sosirea unui client nou

④

Cazul 3: $t_2 < t_A, t_2 < t_1$

$$t = t_2$$

$$N_D = N_D + 1$$

$$n_2 = n_2 - 1$$

Dacă $n_2 = 0$ $t_2 = \infty$

Dacă $n_2 = 1$ generăm γ_2 și $t_2 = t + \gamma_2$

Output: $A_2(N_A - n_1) = t$ ~~$D(N_D) = t$~~

→ serverul 2 se eliberează înainte de a sosi un client nou și înainte de finalizarea activității la serverul 2

SISTEM DE TIP COADĂ CU DOUĂ SERVERE LEGATE ÎN PARALEL

Variabilă de timp: t

Variabile de stare a sistemului: (n, i_1, i_2) (SS)
nr. de clienți din sistem
clientul curent la serverul 1
clientul curent la serverul 2

Variabile contor: $N_A \rightarrow$ nr. de sosiri până la momentul de timp t

$C_j \rightarrow$ nr. de clienți serviți de serverul j , $j \in \{1, 2\}$ până la momentul de timp t

Variabile output: $A(n) \rightarrow$ timpul la care sosește clientul n
 $D(n) \rightarrow$ timpul la care clientul n părăsește sistemul

Lista de evenimente: t_A, t_1, t_2

$t_A \rightarrow$ timpul la care va sosi următorul client

$t_i \rightarrow$ timpul la care clientul curent își încheie activitatea la serverul i , $i = \overline{1, 2}$

[OBS]: ① Dacă nu există client la serverul curent (i) atunci $t_i = \infty$, $i = \overline{1, 2}$

② Lista de evenimente va conține mereu cele 3 variabile: t_A, t_1, t_2 .

Schemă de simulare

① Inițializare

$$t = N_A = C_1 = C_2 = 0$$

$$SS = (0)$$

$$\text{Generăm } T_0 \text{ și } t_A = T_0, t_1 = t_2 = \infty$$

Pentru a actualiza sistemul ne deplasăm pe axa temporală până la momentul apariției următorului eveniment.

În continuare vom considera mai multe cazuri, în funcție de care element din lista de evenimente are valoarea mai mică.

CONVENȚIE: γ_i sunt n.a. cu funcția de repartiție $G_i, i = \overline{1, 2}$

$SS = (n, i_1, i_2)$ dacă în sistem există n clienți și la serverul 1 clientul curent este i_1 , iar la serverul 2 clientul curent este i_2

ex. $SS = (1, 0, j)$ → singurul client din sistem este clientul j , și este servit de serverul 2

$SS = (0)$ → nu avem clienți în sistem

folosim algoritmul ②

② Cazul 1:

$$SS = (n, i_1, i_2) \text{ și } t_A = \min(t_1, t_2)$$

$$t = t_A$$

$$N_A = N_A + 1$$

Generăm T_t și $t_A = T_t$ sau intră în coada de așteptare

Output: $A(N_A) = t$

Dacă $SS = (0)$: $SS = (1, N_A, 0)$

Generăm γ_1 și $t_1 = t + \gamma_1$

Dacă $SS = (1, j, 0)$: $SS = (2, j, N_A)$

Generăm γ_2 și $t_2 = t + \gamma_2$

Dacă $SS = (1, 0, j)$: $SS = (2, N_A, j)$

Generăm γ_1 și $t_1 = t + \gamma_1$

Dacă $n > 1$: $SS = (n+1, i_1, i_2)$

③ Cazul 2:

$$SS = (n, i_1, i_2) \text{ și } t_1 < t_A, t_2 \leq t_2$$

$$t = t_1$$

$$C_1 = C_1 + 1$$

Output: $D(i_1) = t$

Dacă $n = 1$: $SS = (0)$

$$t_1 = \infty$$

Dacă $n = 2$: $SS = (1, 0, i_2)$

$$t_1 = \infty$$

Dacă $n > 2$: $n = \max(i_1, i_2)$ Generăm γ_1
 $SS = (n-1, n+1, i_2)$ și $t_1 = t + \gamma_1$

UN MODEL DE ASIGURARE DE RISC

Variabilă de timp: t

Variabilă de stare a sistemului: (n, a)
 (SS)
 nr. de clienți
 capitalul curent al firmei

- Evenimente:
- 1) Apariția unui client nou $p = \frac{\gamma}{\gamma + n\mu + n\lambda}$
  - 2) Pierderea unui client $p = \frac{n\mu}{\gamma + n\mu + n\lambda}$
  - 3) Înregistrarea unei cereri de despăgubire $p = \frac{n\lambda}{\gamma + n\mu + n\lambda}$

Lista de evenimente: $t_E \rightarrow$ momentul de timp la care va apărea următorul eveniment (E)

[OBS]: Lista de evenimente conține doar valorile ce reprezintă t_E !

Comentarii: Dacă (n, a) reprezintă starea sistemului la momentul t , cum minimumul unor v.a. independente repartizate exponențial este tot o v.a. repartizată exponențial, atunci rezultă că momentul de timp la care se produce următorul eveniment va fi egal cu $t + X$, unde $X \sim \text{Exp}(\gamma + n\mu + n\lambda)$

[Obs]: În dreptul celor 3 tipuri de evenimente am notat probabilitățile cu care se produc respectivele evenimente!

Variabilă output: $I = \begin{cases} 1, & \text{dacă firma are capital pozitiv în intervalul } [0, t] \\ 0, & \text{altfel} \end{cases}$

Schemă de simulare

① Inițializare

$$t = 0$$

$$a = a_0$$

$$n = n_0$$

$$\text{Generăm } X \text{ și } t_E = X$$

Pentru a actualiza sistemul ne deplasăm de-a lungul axei temporale până la apariția următorului eveniment, verificând în prealabil dacă acesta are loc înaintea momentului T .

② Cazul 1 : $t_E > T$

$$\underline{I = 1} \text{ și } \underline{\text{STOP}}$$

(firma nu se reînnoiește)

③ Cazul 2 : $t_E \leq T$

$$a = a + n \cdot c(t_E - t)$$

$$t = t_E$$

- continuare ③ -

avem 3 tipuri de evenimente

Generăm y :

Dacă $y = 1$	$n = n + 1$
Dacă $y = 2$	$n = n - 1$
Dacă $y = 3$:	

folosim metoda inversă pentru v.a. discrete

Generăm γ

$$\text{Dacă } \gamma > a \quad I = 0 \quad \underline{\text{STOP}}$$

$$\text{Altfel } a = a - \gamma$$

$$\text{Generăm } X \text{ și } t_E = t + X$$

[Obs.] Actualizarea sistemului se reia până la finalul intervalului de timp pentru care vrem să facem simularea

Comentarii: După determinarea momentului la care are loc următorul eveniment generăm o valoare aleatoare (γ) pentru a vedea tipul de eveniment ce va avea loc.

$$\gamma: \begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 \\ \frac{\lambda}{\lambda + \mu + m\lambda} & \frac{\mu}{\lambda + \mu + m\lambda} & \frac{m\lambda}{\lambda + \mu + m\lambda} \end{pmatrix}$$

$\gamma \rightarrow$ v.a. cu funcția de repartiție F ce reprezintă valoarea despăgubirii solicitate.

④ Cazul 3:

$$SS = (u, i_1, i_2) \text{ și } t_2 < t_A, t_2 < t_1$$

$$t = t_2$$

$$C_2 = C_2 + 1$$

$$\text{Output: } D(i_2) = t$$

↳ serverul 2 se eliberează înaintea serverului 1 și înainte de sosirea unui client nou

$$\text{Dacă } u = 1 : SS = (0) \\ t_2 = \infty$$

$$\text{Dacă } u = 2 : SS = (1, i_1, 0) \\ t_2 = \infty$$

$$\text{Dacă } u > 2 : m = \max(i_1, i_2) \\ SS = (u-1, i_1, m+1) \\ \text{Generăm } \gamma_2 \text{ și } t_2 = t + \gamma_2$$